HØJBY nyt

Lokalnyheder for Højby-Lindvedområdet

Indlæg i Højby Nyt 2013 nr. 6

Et nedlagt husmandssted

Af: Paul Georg Pedersen, formand for Højby Lokalhistoriske Arkiv

Et nedlagt husmandssted på Højbyvej, dér hvor Kl. Berntsensvej starter.

Til den trelængede ejendom, som lå her indtil det nye gadegennembrud blev en realitet og grundene på begge sider af den nye vej blev gjort byggemodne i 1968-69, var der 2,3 hektar jord, der havde gammelt matr. nr. m., som den fik ved matriklen i 1664 og matr. nr. 28a. fra 1844 og i 1909 blev ændret til matr. nr. 11 ak.

Den første fæster (under Hollufgård) vi kender, var **Hans Erichsen**, der blev gift 5.1.1751 i Fraugde Kirke med Mette Christensdatter af Fraugdegårds Mølle. Hun var født 1720 og døde 97 år gammel i 1817 her i Højby.

Efter Hans Erichsens død i 1779 fæstes ejendommen af **Peder Jespersen**, født ca. 1736; han døde i 1816 i Højby 80 år gammel. **P.J.** var gift med Ane Madsdatter, født ca. 1749.

I 1816, samme år som **P.J.** døde, gifter hans enke Ane Madsdatter sig med **Rasmus Rasmussen**, som var født 1778. Han døde imidlertid 9 år efter, at de var blevet gift. Var uheldig under høhøsten i 1825 på Hollufgård, hvor han faldt ned fra loftet og døde dagen efter. Enken Ane Madsdatter dør 1834 i Højby 85 år gammel som aftægtskone hos sin datter og svigersøn ved naboen, Højbyvej 40.

Luftfoto 1953 af Sylvest Jensen.
Den ovenfor omtalte ejendom i forgrunden. På den modsatte side af Højbyvej ses "Lindegården".
Til venstre for "Lindegården" er det Højby Friskole og længere ude ad Svendborgvej er det tømrer Eluf Christiansen, der bygger hus til sig selv lige inden Højby Mejeri.

Der sker nemlig det, at Højbyvej 40 og ejendommen, jeg her skriver om, i de næste mange år skal dele skæbne sammen.

I 1877 får **Niels Kristiansen,** Højbyvej 40, af Lytzen på Hollufgård skøde på ejendommen, der nu har fået matr. nr. 28a. Senere ved folketællingen i 1901 er det oplyst, at mejeribestyrer **Hans Frederik Jørgensen** på Højby Mejeri er ejer af både matr. nr. 11a. (Højbyvej 40) samt matr. nr. 28a. (Ejendommen her) og matr. nr. 48, (et skovlod i Højby Skov), men selv bor han på mejeriet. Ovenstående bliver bekræftet ved skrivelse fra Landbrugsministeriet af 5.12.1908, at matr. nr. 11a. (Højbyvej 40) er udstykket og overført til ejendommen her, som efterfølgende igen har fået nyt matr. nr., nemlig 11ak.

Noget kunne tyde på, at de oprindelige bygninger på Højbyvej 40 har været nedslidte, da man ved Heinens konkurs på Hollufgård vælger at udstykke denne gårds jorder til 7 husmandssteder langs med Hollufgårdsvej samt 2 ude på Svendborgvej. Man er så måske flyttet ind på omhandlende ejendom i stedet for, da den iflg. brandtaxation er om- og nybygget i 1880. Den sidste dokumentation for beboelse på Højbyvej 40 er en brandtaxation fra 1857, inden den første købmand Albrekt Pedersen i 1910 køber en ubebygget grund (som der står i skødet), og bygger den købmandsforretning med beboelse på 1. salen, som vi kender i dag. Så bygningerne på Højbyvej 40 har været revet ned længe før Albrekt Pedersen byggede nyt i 1910-11.

Iflg. skøde af 21.6.1903 har gårdejer og kreaturhandler **Jens Frederik Larsen** i Killerup imidlertid købt begge ejendomme, men sælger ejendommen her i 1909 til en tidligere boelsmand fra Heden Sogn, pensionist **Hans Christian Nielsen Godske.** Han var født 1844 i Nr. Søby og gift 1869 samme sted med Kirsten Rasmussen, født 1843 også i Nr. Søby. De boede her kun i 7 år.

I 1916 køber **Niels Andersen Nielsen**, født 1864 i Bredsten v/ Vejle, ejendommen. Han

var i 1891 blevet gift i Højby Kirke med datteren på "Lindegården", Jensine Marie Hansen, født 1858. Niels havde fra 1891- 1896 forpagtet gården af sin svigerfar, Niels Hansen på Lindegården. Svigerfaderen deler i 1896 gårdens jorder i to lige store dele og bygger en ny gård på marken, Bøgeskovsminde, nuværende Rindebækvej 6, som datteren og **N.A.N.** overtager. Lindegården overtages af en ugift søn, Hans Laurits Hansen, og forældrene bygger en aftægtsvilla, "Elysium", på Svendborgvej 318. Lige før Jul 1915 dør **N.A.N.´s** hustru Jensine og han afhænder Bøgeskovsminde og køber omtalte ejendom på Højbyvej, hvor han så efter nogle år som enkemand i 1921 atter bliver gift i Ansgar Kirke i Odense med Mary Helene Liebe, født 1891 i Flensborg, hvor hun var enke efter et tidligere ægteskab og havde en datter, Dagmar Liebe, født 1914, med ind i det nye ægteskab. Efter **N.A.N.´s** død i 1937, bliver hans enke, Mary Helene Liebe, boende på ejendommen og får selv skøde på den i maj 1944. Men, den 6.12.1944, har Højby Sogneråd på et møde med husejerske Mary Nielsen, Højby, købt dennes ejendom med tilliggende ca. 2,3 hektar for en pris af 23.000 kr. Sælgeren har ret til at bebo sin nuværende lejlighed i ejendommen mod en årlig leje af 200 kr., så længe hun ønsker det. Fremleje er ikke tilladt. En del af arealet tænkes anvendt til sportsplads, medens resten, sammen med bygningerne eller hver for sig, afhændes ved senere lejlighed. (Ovenstående handel må imidlertid være trukket ud, da skødet først er tinglyst den 07.12.1946).

Men allerede i maj 1933, altså medens **N.A.N.** endnu lever, bliver beboelsen splittet op i to lejligheder, og den ene halvdel af beboelsen, den mod øst, lejes ud til en tidligere købmand **Harald Hempler,** født på Nr. Søby Mølle i 1885 og hans hustru Julie, der ligeledes er født i 1885 i Nr. Søby, hvor de også blev gift i 1911. **H.H.** var nemlig i 1933 blevet bestyrer i Højby for sin bror på Nr. Søby Mølle, som havde oprettet en filial, der handlede med korn og foderstoffer fra det "Gule Pakhus" på Højby Station. Jobbet havde han i 22 år, indtil han i foråret 1955 gik på pension og blev afløst af Egon Nielsen, Højbyvej 8.
H.H. døde i juni 1957 i Højby og hans hustru Julie i 1968, og på det tidspunkt var Årslev Kommune, som Højby var blevet en del af i 1966, så langt med planerne for den nye udstykning Klaus Berntsensvej, der tog sin begyndelse i 1968-69, at huset her skulle rives ned for at give plads til den nye gade. Mary blev som den sidste beboer efterfølgende genhuset i "Elysium" på Svendborgvej 318, som på det tidspunkt var ejet af Årslev Kommune.

I 1955 blev baghuset mod nord lejet af smedemester **Hans Christian Schärfe**, Højbyvej 20, der havde værksted her, indtil ejendommen, som ovenfor omtalt, blev revet ned i 1968-69. Schärfe indrettede derefter værksted i det tidligere ægpakkeri ude ved læssesporet på Højby Station.

En lille ejendom, med en lang og omskiftelig historie.